

weg), vertoont die concentratie van figuren in actie en van gezonde, maar brutale vitaliteit. Is er in een dergelijk stuk een warm koren-geel en kleurige kleeding, wat groen van gras en van een paar gedeeltelijk zichtbare boomen, toch schijnt de schilder zich steeds bewust, dat „in der Beschränkung sich der Meister zeigt” — in onzen tijd voorwaar geen geringe verdienste. Maar zijn driest vermaak in de boersche leelijkheid grenst aan bezetenheid, als hij die razende, door zomersche werkdrijf bezetene boeren schildert, die, te paard gezeten op de pas getemde korenschoven, over de velden jagen, een doek, getoond op den laatsten *Salon des Indépendants* („Chevauchée des gerbes”). Doch, liever vele buitensporigheden te veel, dan één oorspronkelijk geniaal werk te weinig. Vraagt een sterk coloriet meer durf van hen, die er minder voor zijn aangelegd, Eekman is „gedurfd” door zijn teekening, zijn keuze der deels gefantaseerde onderwerpen.

Deze natuurlijke, boersche levenslust, dit *eeuwig menschelijke*, is ver van het opdringerige snobisme, het *tijdelijke* van na den wereldoorlog, waar Van Dongen eenige treffende stalen van maakte. Zal men deze op den duur niet minder goed verdragen dan zelfs de zeer kosmische voorstellingen van den aan Brueghel grenzenden Eekman? Als hij een dergelijk vrijerspaar ook eens afzonderlijk schildert, worden de loenschende blikken, de begeerende gebaren nog nadrukkelijker gegeven. Door zijn meêleven met de landelijke bevolking is hij ook verwant aan Permeke, doch hoeveel meer actief, meer dynamisch zijn zijn figuren, terwijl Permeke zich ook daarin meer picturaal toont en zijn „beweging” daarentegen uit in de — méér beoefende — landschappen.

Ander, minder recent werk, zooals de twee fijne jongensfiguren, in licht-blauwen toon, en de drie *zigeunervrouwen*, eveneens lichter geteekend, toont nog minder behoefte aan kleur. Een Brueghel zou wellicht te midden van deze gematigde tinten — grijs, blauw tegen bruin en groen van woonwagens en boomen op den achtergrond — gaarne een kleine vroolijke plek van levendig rood hebben aangebracht, zooals hij deed op zijn „Val van Icarus”. Hier denken we tevens aan den *verschillenden* aanleg der beide kunstenaars: het landschap, dat Brueghel telkens tot schilderen en teekenen verleidt, is bij Eekman vaak een aanvulling, een décor — zij het ook een integreerende omgeving — van de figuren, die hij — ziende in zijn herinnering, zijn verbeelding — wenschte te teekenen, soms in styleerenden trant, zooals die stoer geteekende, emmers dragende vrouw en die liggende zigeunerin, die iet of wat Egyptisch doen. De teekening is hier hoofdzaak. Teekeningen, droge naald- en houtgravures hebben Eekman reeds vermaard gemaakt. In het najaar van 1936 wijdde de Belg Paul Fierens hem dan ook een waardeerende monographie.

Dat de toeschouwer wel eens meer behoefte aan kleur kan hebben, is toch meer een